

Міністерство освіти і науки України Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»

Розрахункова-графічна робота

з дисципліни «Бази даних»

«Створення додатку бази даних, орієнтованого на взаємодію з СУБД PostgreSQL»

Виконав студент групи: КВ-33

ПІБ: Поляков Єгор Олегович

Перевірив:

Постановка задачі:

 $\mathit{Memoю}\ \mathit{poбomu}\ \varepsilon$ здобуття вмінь програмування прикладних додатків баз даних PostgreSQL.

Загальне завдання роботи полягає у наступному:

- 1. Реалізувати функції перегляду, внесення, редагування та вилучення даних у таблицях бази даних, створених у лабораторній роботі №1.
- 2. Передбачити автоматичне пакетне генерування «рандомізованих» даних у базі.
- 3. Забезпечити реалізацію пошуку за декількома атрибутами з двох та більше сутностей одночасно: для числових атрибутів у рамках діапазону, для рядкових як шаблон функції LIKE оператора SELECT SQT, для логічного типу значення True/False, для дат у рамках діапазону дат.
 - 4. Програмний код виконати згідно шаблону МVС (модель-подання-контролер).

Опис предметної галузі

Тема бази даних: Електронний довідник для зберігання технічної документації - це база даних, призначена для централізованого збереження, упорядкування та швидкого доступу до технічних матеріалів. Вона дозволить накопичувати, структуризувати та оновлювати документацію, забезпечує зручний пошук і перегляд даних, а також сприяє ефективній організації роботи з технічною інформацією відповідно до вимог підприємства чи навчального закладу.

При створенні даної бази даних було виділено такі сутності:

1. Працівник (Етроуее)

Атрибути: ім'я, прізвище, електронна пошта, відділ.

Призначення: зберігає дані про тих, хто працює з документами.

2. Документ (Document)

Атрибути: назва, опис, дата створення, дата оновлення, версія.

Призначення: зберігає основну інформацію про технічну документацію.

3. Категорія (Category)

Атрибути: назва, опис, тип.

<u>Призначення:</u> групує документи за темами чи напрямами.

4. Файл (File)

Атрибути: назва, формат, розмір, дата завантаження.

Призначення: зберігає електронні файли, прикріплені до документа.

5. Доступ (Access)

<u>Атрибути:</u> рівень доступу(читання / редагування / видалення), дата надання доступу, строк дії доступу.

Призначення: регулює права доступу працівників до документів.

Зв'язки між сутностями:

Зв'язок «Працівник — Документ» є зв'язком 1:N. Один документ має лише одного автора, але один працівник може створювати багато документів.

Зв'язок «Категорія — Документ» ϵ зв'язком 1:N. Один документ належить лише до однієї категорії, але одна категорія може містити багато документів.

Зв'язок «Документ — Файл» ϵ зв'язком 1:N. Один файл належить лише одному документу, але один документ може мати багато файлів.

Зв'язок «Працівник — Доступ» ϵ зв'язком 1:N. Один працівник може мати багато доступів, але один доступ відноситься лише до одного працівника.

Зв'язок «Доступ — Документ» ϵ зв'язком 1:N. Один доступ може поширюватися на багато документів, але один документ пов'язаний лише з одним доступом.

Графічне подання концептуальної моделі «Сутність-зв'язок» (*ER-діаграма побудована за нотацією "Пташина лапка"*) зображено на рис. 1.

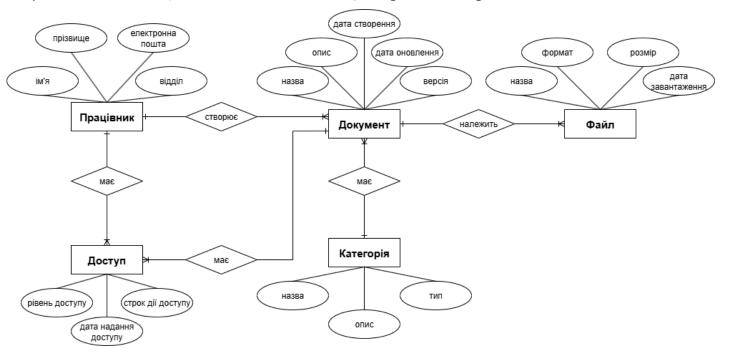

Рис. 1 – Концептуальна модель «Сутність-зв'язок»

Перетворення концептуальної моделі у логічну модель та схему бази даних

Сутність «Працівник» перетворено в таблицю Employee з первинним ключем employee_id та атрибутами first_name, last_name, email, department.

Сутність «Категорія» перетворено в таблицю Category з первинним ключем category_id та атрибутами category_name, description, type.

Сутність «Документ» перетворено в таблицю Document з первинним ключем document_id та атрибутами title, description, date_created, date_updated, version. У таблиці ϵ зовнішні ключі employee_id та category_id, які пов'язані з таблицями Employee та Category відповідно.

Сутність «Файл» перетворено в таблицю File з первинним ключем file_id та атрибутами file_name, format, size, upload_date. У таблиці ϵ зовнішній ключ document_id, який пов'язаний з таблицею Document.

Сутність «Доступ» перетворено в таблицю Access з первинним ключем access_id та атрибутами access_level, date_granted, expiry_date. У таблиці ϵ зовнішні ключі employee_id та document id, які пов'язані з таблицями Employee та Document відповідно.

Графічне подання логічної моделі «Сутність-зв'язок» зображено на рис. 2.

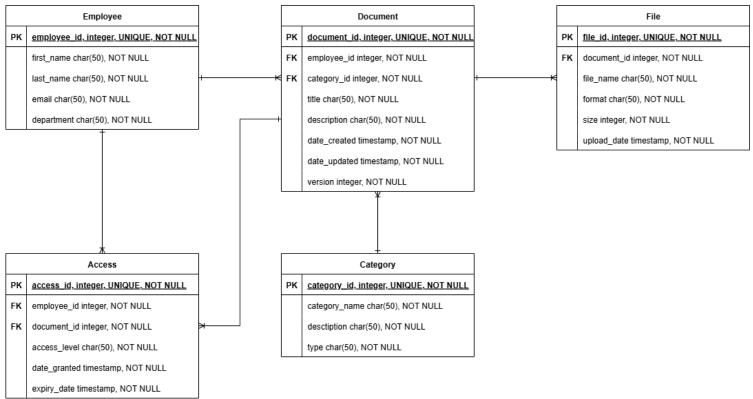

Рис. 2 – Логічна модель «Сутність-зв'язок»

Графічне подання схеми бази даних у pgAdmin 4 зображено на рисунку 3.

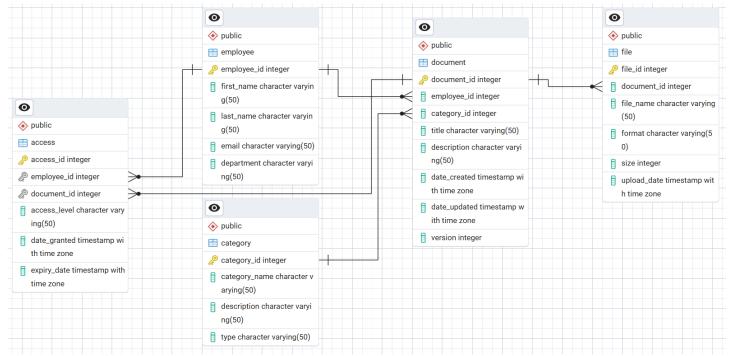

Рис. 3 - Схема бази даних у pgAdmin 4

Середовище та компоненти розробки

Для розробки використовувалась мова програмування C++, середовище розробки Visual Studio 2022. Стороння бібліотека для доступу до PostgreSQL – SOCI. Зі стандартних бібліотек C++ використовувалась іоstream для керування базовими операціями введення та виведення. Також застосовувалась стіте для роботи з датою і часом, перетворення рядків та вимірювання часу виконання запитів, і іотапір для форматування консольного виводу.

Шаблон проектування

MVC (Модель-подання-контролер) – це шаблон проектування, який розділяє логіку програми на три основні, взаємопов'язані компоненти:

- 1. Model (Модель) це клас, що відображає логіку роботи з даними, обробляє всі операції з даними, такі як додавання, оновлення, вилучення.
- 2. View (Представлення) це клас, через який користувач взаємодіє з програмою. У даному випадку, консольний інтерфейс, який відображає дані для користувача та зчитує їх з екрану.
- 3. Controller (Контролер) це клас, який відповідає за зв'язок між користувачем і системою. Він приймає введені користувачем дані та обробляє їх. В залежності від результатів, викликає відповідні дії з Model або View.

Даний підхід дозволяє розділити логіку програми на логічні компоненти, що полегшує розробку, тестування і підтримку продукту.

Структура програми та її опис

З файлу main.cpp відбувається ініціалізація програми. Тут створюється об'єкт View (для виведення повідомлень про запуск/помилки) та об'єкт Controller, якому передається рядок підключення до бази даних. Після цього викликається головний цикл програми аpp.main_run(), передаючи управління контролеру.

У файлах Model.h та Model.cpp описаний клас Model. Він відповідає за управління підключенням до бази даних PostgreSQL (використовуючи бібліотеку SOCI) та виконанням усіх низькорівневих запитів до неї. Це включає додавання, оновлення, видалення, вибірку, генерацію та пошук даних у таблицях.

У файлах Controller.h та Controller.cpp реалізовано клас Controller, який ϵ "мозком" програми. Він містить екземпляри Model та View. Контролер обробля ϵ запити користувача (отримані через View), виклика ϵ відповідні методи Model для маніпуляцій з даними та наказу ϵ View відобразити оновлені меню або результати.

У файлах View.h та View.cpp описаний клас View. Цей компонент відповідає виключно за взаємодію з користувачем через консоль: відображення меню, виведення повідомлень, отримання вводу від користувача та форматування результатів (наприклад, таблиць). Він не містить жодної логіки роботи з даними.

Отже, структура програми повністю відповідає патерну MVC (Model-View-Controller), де Model керує даними, View — представленням, а Controller — логікою взаємодії між ними.

Подання стуруктури програми зображено на рис. 4.

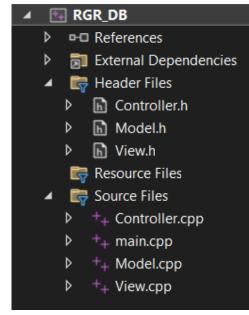

Рис. 4 – Структура програми

Структура меню програми

--- MAIN MENU --
1. View Data

2. Add Data

3. Edit Data

4. Delete Data

5. Generate Data

6. Search Data

7. Exit

Your choice:

Рис. 5 – Головне меню програми

```
--- 1. VIEW DATA ---
1. Show Access
2. Show Categories
3. Show Documents
4. Show Employees
5. Show Files
6. Show ALL Tables
7. Back
Your choice:
```

Рис. 6 – Підменю "View Data" (Перегляд даних)

```
--- 3. EDIT DATA ---
1. Edit Access
2. Edit Category
3. Edit Document
4. Edit Employee
5. Edit File
6. Back
Your choice:
```

Рис. 8 – Підменю "Edit Data" (Редагування даних)

```
1. Add Access
2. Add Category
3. Add Document
4. Add Employee
5. Add File
6. Back
Your choice:
```

Рис. 7 – Підменю "Add Data" (Додавання даних)

```
--- 5. GENERATE DATA ---
1. Generate Access
2. Generate Categories
3. Generate Documents
4. Generate Employees
5. Generate Files
6. Back
Your choice:
```

Рис. 9 — Підменю "Generate Data" (Генерація даних)

```
--- 6. ADVANCED SEARCH ---
1. Search Docs by Dept & Cat Type
2. Search Files by Access & Size
3. Doc Count by Author & Date
4. Back
Your choice:
```

Рис. 10 – Підменю "Search Data" (Пошук даних)

Опис функціональності пунктів меню користувача

Пункт 1 «View Data»:

Відповідає за виклик підменю, яке дозволяє виводити дані з окремих таблиць (Access, Category, Employee і т.д.) або з усіх таблиць одразу для перегляду.

Пункт 2 «Add Data»:

Відповідає за виклик підменю для додавання нових записів у відповідні таблиці бази даних. Перед додаванням виконується перевірка наявності батьківських записів (якщо додаються дані у дочірню таблицю).

Пункт 3 «Edit Data»:

Відповідає за виклик підменю для оновлення (зміни) існуючих даних у таблицях за їх унікальним ідентифікатором (ID).

Пункт 4 «Delete Data»:

Відповідає за видалення даних з вказаної таблиці за унікальним ідентифікатором. Цей пункт перехоплює помилки та не дозволяє видалити запис, якщо на нього посилаються дочірні таблиці.

Пункт 5 «Generate Data»:

Відповідає за виклик підменю для пакетної генерації псевдовипадкових даних. Генерація відбувається безпосередньо в PostgreSQL за допомогою SQL-запитів, а користувач вказує бажану кількість записів.

Пункт 6 «Search Data»:

Відповідає за виклик підменю для виконання складних пошукових SQL-запитів, які об'єднують декілька таблиць, фільтрують та групують дані. Користувач вводить параметри пошуку (шаблони LIKE, діапазони дат/чисел), а програма виводить результат та час виконання запиту.

Пункт 7 «Exit»:

Відповідає за коректне завершення роботи програми та вихід з головного циклу.

Аналіз реалізації та логіки програмних модулів

Нижче проводиться короткий аналіз коду кожного модуля:

Модуль main.cpp

Ініціалізує ключові компоненти (Controller та View) і запускає головний цикл програми. Його найважливіша функція — обробка критичних помилок запуску (наприклад, збій підключення до БД).

```
#include "Controller.h"
#include "View.h"

int main() {
    View mainView;
    try {
        Controller app("dbname=postgres user=postgres password=1234567890 host=localhost
port=5432");
        app.main_run();
    }
    catch (const std::exception& e) {
        std::cerr << "Application failed to start or encountered a critical error: " <<
e.what() << std::endl;
        mainView.showMessage("Exiting due to critical error...");</pre>
```

```
return 1;
}
catch (...) {
    std::cerr << "Unknown critical error occurred." << std::endl;
    mainView.showMessage("Exiting due to unknown critical error...");
    return 2;
}
mainView.showMessage("Exiting...");
return 0;
}</pre>
```

Модуль View View.h

Декларує інтерфейс класу View. Тут оголошено enum class Status, який використовується для передачі стандартизованих кодів стану від Controller до View. Також тут оголошено всі публічні методи, які Controller може викликати для взаємодії з користувачем (показати меню, отримати ввід, вивести помилку).

```
#pragma once
#include <iostream>
using std::string;
// Перелік кодів стану
enum class Status {
    INPUT SUCCESS,
   UPDATE SUCCESS,
   DELETE FAILED FK, // Помилка видалення через зовнішній ключ
   ADD FAILED FK, // Помилка додавання через зовнішній ключ
    //... (інші подібні)
};
class View {
public:
    // Методи виводу
   void showMessage(const string& message);
   void displayStatus(Status s, const string& detail = "");
   void displayError(const string& error message);
    // Методи вводу
    string getInput(const string& prompt);
    int getIntInput(const string& prompt);
    // Відображення меню
    void displayMainMenu();
    void displayShowMenu();
    //... (інші меню)
```

View.cpp

Містить реалізацію логіки методів, оголошених у View.h.

Метод getIntInput: Реалізує зчитування цілого числа. Цикл while(true) гарантує, що функція не завершиться, доки не буде введено коректне число. std::cin.fail() виявляє помилкове введення (наприклад, текст), std::cin.clear() скидає прапорець помилки, а std::cin.ignore() очищує буфер вводу.

```
else {
    std::cin.ignore(1024, '\n'); // Очищуємо буфер від '\n'
    return value;
    }
}
```

Mетод displayStatus: Реалізує логіку перетворення enum Status на зрозуміле користувачу повідомлення за допомогою оператора switch.

Модуль Controller Controller.h

Декларує інтерфейс класу Controller. Включає Model.h та View.h, так як містить їх екземпляри (model та view) як приватні члени. Тут оголошено публічний метод main_run() та набір приватних методів-обробників (handle...), які реалізують логіку для кожного пункту меню.

```
#pragma once
#include "Model.h"
#include "View.h"
class Controller {
public:
    Controller(const char* db connection string);
    void main run();
private:
    Model model; // Екземпляр Model
    View view; // Екземпляр View
    // Методи-обробники
    void handleShowData();
    void handleAddData();
    void handleUpdateData();
    void handleDeleteData();
    void handleGenerateData();
    void handleSearchData();
    // Спеціалізовані обробники
    void handleAddEmployee();
    void handleSearch1();
    // ... (інші обробники)
```

Controller.cpp

Містить реалізацію логіки методів, оголошених у Controller.h. Ініціалізує приватні члени model та view. Model ініціалізується до view.

```
Controller::Controller(const char* db_connection_string)
:model(db_connection_string), view() // Ініціалізація Моделі та View
{}
```

Mетод main_run: Micтить while(true) головний цикл програми. try...catch блок всередині циклу перехоплює *некритичні* помилки, дозволяючи програмі повідомити користувача (view.displayError) і продовжити роботу.

```
void Controller::main_run() {
   bool running = true;
   while (running) {
       try {
       int choice = getMainMenuChoice(); // Отримання вибору від View
```

```
switch (choice) {
    case 1: handleShowData(); break;
    case 2: handleAddData(); break;
    //...
    case 7: running = false; break;
    default: view.displayStatus(Status::INVALID_CHOICE);
    }
}

catch (const std::exception& e) {
    // Перехоплення помилок з Model
    view.displayError(e.what()); // Показ помилки і продовження циклу
}
}
```

Метод-обробники (на прикладі handleAddEmployee): Controller отримує дані від View і передає їх у Model.

```
void Controller::handleAddEmployee() {
    // Отримання даних від View
    std::string first = view.getInput("Enter first name: ");
    std::string last = view.getInput("Enter last name: ");
    std::string email = view.getInput("Enter email: ");
    std::string dep = view.getInput("Enter department: ");

// Передача даних в Model для обробки
    model.addEmployee(first, last, email, dep);
}
```

Модуль Model Model.h

Декларує інтерфейс класу Model. Включає бібліотеку soci/soci.h для роботи з БД. Оголошені всі C++ структури (Employee, Category тощо), що відображають таблиці БД. Клас Model містить приватний soci::session sql (об'єкт з'єднання) та публічні методи для всіх операцій з даними.

```
#pragma once
#include <soci/soci.h>
#include <ctime>
using std::string;
// Структури, що відображають таблиці БД
struct Employee { int id; string first, last, email, dept; };
struct Category { int id; string name, desc, type; };
struct Document { int id, emp id, cat id; string title, desc; std::tm created, updated;
int ver; };
//... (інші структури)
class Model {
private:
    soci::session sql; // Приватний об'єкт сесії SOCI
    long long getLastId(const string& table, const string& id col);
    void checkDbConnection();
    std::tm stringToTm(const string& date_str);
public:
   Model(const string& conn string);
    ~Model();
    // Методи виведення таблиці
    void printAllEmployees();
    //...
    // Методи додавання
   void addEmployee (const string& first, const string& last, const string& email, const
string& dep);
    //...
```

```
// Метод оновлення
void updateEmployee(int id, const string& first, const string& last, const string&
email, const string& dep);
//...

// Методи видалення
void deleteData(const string& table_name, const string& id_col, int id);
//...

// Методи генерації
void generateEmployees(int count);
//...

// Методи пошуку
double searchDocsByDeptAndCat(const string& department, const string& category_type);
//...
};
```

Model.cpp

Містить реалізацію логіки методів, оголошених у Model.h

Метод-додавання (на прикладі addDocument): Перш ніж виконати INSERT, вона робить два SELECT запити, щоб переконатися, що employee_id та category_id існують. Якщо ні, вона кидає помилку std::runtime_error з чітким описом, запобігаючи помилці бази ланих.

```
void Model::addDocument(int emp id, int cat id, const string& title, const string& desc,
int version) {
    checkDbConnection();
    //...
    int exists = 0;
    // Перевірка існування Employee ID
   sql << "SELECT 1 FROM public.employee WHERE employee id = :id", soci::use(emp id),</pre>
soci::into(exists);
    if (!exists)
        //помилка, якщо ID не знайдено
        throw std::runtime error("ERROR: Employee ID=" + std::to string(emp id) + " not
found.");
    exists = 0;
    // Перевірка існування Category ID
    sql << "SELECT 1 FROM public.category WHERE category_id = :id", soci::use(cat_id),</pre>
soci::into(exists);
    if (!exists)
        throw std::runtime error("ERROR: Category ID=" + std::to string(cat id) + " not
found.");
    // Якщо обидва FK валідні, виконуємо INSERT
    sql << "INSERT INTO public.document ...";</pre>
```

Метод-видалення (deleteData): Одразу намагається видалити запис у try блоці. Якщо база даних повертає помилку, catch блок аналізує текст помилки і виводить у зрозумілий текст користувачу.

```
void Model::deleteData(const string& table_name, const string& id_col, int id) {
    checkDbConnection();
    try {
        // Спроба видалити
        sql << "DELETE FROM public.\"" + table_name + "\" WHERE \"" + id_col + "\" =
    :id", soci::use(id);
    }
    catch (const std::exception& e) { // Помилка якщо не вийшло видалити
        string msg = e.what();
        // Аналіз помилки
        if (msg.find("violates foreign key constraint") != string::npos) {
            throw std::runtime_error("ERROR: Cannot delete record ID=" + ... + " it's
    referenced by other tables.");
    }
    else { throw std::runtime error("ERROR during deletion: " + msg); }</pre>
```

}

Метод-пошук (searchDocsByDeptAndCat): Використання JOIN для об'єднання даних з кількох таблиць (employee, document, category) в один запит; А також вимірює продуктивність. Вони фіксують час до запиту (clock_t start) і після (clock_t end), а потім повертають різницю в мілісекундах, щоб показати, як швидко виконався пошук.

```
double Model::searchDocsByDeptAndCat(const string& department, const string&
category type) {
    checkDbConnection();
    //...
    clock t start = clock(); // Час початку
    soci::rowset<soci::row> rs = (sql.prepare <<</pre>
        R"( SELECT e.first name, e.last name, d.title, c.category name FROM
public.employee e
            JOIN public.document d ON e.employee id = d.employee id
            JOIN public.category c ON d.category id = c.category id
            WHERE e.department LIKE :dept AND c.type LIKE :cat type )",
        soci::use(dept pattern, "dept"), soci::use(cat pattern, "cat type"));
    //... (вивід результатів)
    clock t end = clock(); //Час завершення
    // Розрахунок та повернення часу в мілісекундах
    double ms double = (double) (end - start) * 1000.0 / CLOCKS PER SEC;
    return ms double;
```

Тестування

Для перевірки коректності роботи програми було проведено тестування, що охоплюють основний функціонал: перегляд, додавання, видалення, генерацію та пошук даних.

Перевірка виведення всіх існуючих таблиць. Було обрано в меню пункт "1. View Data" -> "6. Show ALL Tables" для перегляду вмісту всіх таблиць. Результат зображений на рисунку нижче:

```
ACCESS
ID
       | EmpID
                   DocID
                               | Access Level
                                                  Granted
                                                                  Expires
301
                     101
                                 editing
                                                    2023-10-01
                                                                    2033-10-01
302
                     101
                                 reading
                                                    2023-10-20
                                                                    2024-10-20
    2. CATEGORIES ---
ΙD
                                          Description
       Name
                                                                                         Type
                                            Descriptions of products and solutions
10
         Technical specifications
                                                                                          Internal
                                                                                          Public
11
        | User guides
                                            Instructions and guides for end users
 -- 3. DOCUMENTS --
                 | Title: API specification for the authorization module | V: 2
     101
  Desc: Description of API methods and endpoints v2.1
  AuthorID: 1 | CatID: 10
Created: 2023-10-01 |
                         | Updated: 2023-10-15
                | Title: 2FA setup instructions | V: 1
  Desc: Guide to increasing account security
AuthorID: 2 | CatID: 11
  Created: 2023-11-05
                         Updated: 2023-11-05
  -- 4. EMPLOYEES ---
ΙD
       Name
                                          | Email
                                                                                   | Department
         Ivan Petrenko
                                            ivan.petrenko@example.com
                                                                                     Development Department
         Elena Kovalenko
                                            olena.kovalenko@example.com
                                                                                     Analytics Department
    5. FILES -
ΙD
                                                Format
                                                              | Size(KB)
                                                                           | DocID
                                                                                       Uploaded
       Name
201
                                                  PDF
                                                                1024
                                                                                         2023-10-01
         auth_api_v2.1
                                                                              101
         2fa_guide
                                                  DOCX
                                                                512
                                                                             102
                                                                                         2023-11-05
```

Рис. 11. Результат виведення всіх таблиць бази даних.

Перевірка додавання нового запису (на прикладі Employee): Було обрано пункт "2. Add Data" -> "4. Add Employee" та введено коректні дані. Результати зображено на рисунках нижче:

- MAIN MENU ---1. View Data 2. Add Data 3. Edit Data 4. Delete Data 5. Generate Data 6. Search Data 7. Exit Your choice: 2 - 2. ADD DATA ---1. Add Access 2. Add Category 3. Add Document 4. Add Employee 5. Add File 6. Back Your choice: 4 Enter first name: Andri Enter last name: Shevchenko Enter email: andri.sh@gmail.com Enter department: HR Department Data added successfully.

Рис. 12. Повідомлення про успішне додавання нового запису Employee.

```
MAIN MENU ---
1. View Data
2. Add Data
3. Edit Data
4. Delete Data
5. Generate Data
6. Search Data
7. Exit
Your choice: 1
  - 1. VIEW DATA ---

    Show Access

2. Show Categories
3. Show Documents
4. Show Employees
   Show Files
6. Show ALL Tables
7. Back
Your choice: 4
  -- 4. EMPLOYEES ---
                                          | Email
ΙD
       Name
                                                                                 Department
         Ivan Petrenko
                                            ivan.petrenko@example.com
                                                                                   Development Department
         Elena Kovalenko
                                            olena.kovalenko@example.com
                                                                                   Analytics Department
         Andri Shevchenko
                                           andri.sh@gmail.com
                                                                                   HR Department
```

Рис. 13. Перегляд таблиці Employees в програмі

Data Output Messages Notifications							
=+	<u> </u>		Showing rows: 1 to 3 Page No: 1				
	employee_id [PK] integer	first_name character varying (50)	last_name character varying (50)	email character varying (50)	department character varying (50)		
1	1	Ivan	Petrenko	ivan.petrenko@example.com	Development Department		
2	2	Elena	Kovalenko	olena.kovalenko@example.com	Analytics Department		
3	3	Andri	Shevchenko	andri.sh@gmail.com	HR Department		

Рис. 14. Перегляд таблиці Employees у середовищі pgAdmin

Перевірка обробки помилки при додаванні (Порушення Foreign Key): Була обрано "2. Add Data" -> "3. Add Document". Для тестування обробки помилки, було введено ID автора (employee_id), якого гарантовано не існує в батьківській таблиці Employee. Було обрано ID 9999. Результат зображений на рисунку нижче:

```
--- MAIN MENU ---
1. View Data
2. Add Data
3. Edit Data
4. Delete Data
5. Generate Data
6. Search Data
7. Exit
Your choice: 2
 -- 2. ADD DATA ---
1. Add Access
2. Add Category
3. Add Document
4. Add Employee
5. Add File
6. Back
Your choice: 3
Enter Author's Employee ID: 9999
Enter Category ID: 10
Enter title: Test Document
Enter description: Teste with non-existent author
Enter version: 1
!!! ERROR !!!
ERROR: Employee ID=9999 not found.
```

Рис. 15. Результат помилки при додаванні: "ERROR: Employee ID=9999 not found."

Перевірка обробки помилки при видаленні (порушення Foreign Key): Була здійснена спроба видалити батьківський запис, який мав пов'язані дочірні записи. Для цього було обрано пункт "4. Delete Data" та введено дані для видалення Employee з ID 1 ("Ivan Petrenko"). Результат зображений на рисунку нижче:

```
--- MAIN MENU ---

1. View Data

2. Add Data

3. Edit Data

4. Delete Data

5. Generate Data

6. Search Data

7. Exit

Your choice: 4

--- 4. DELETE DATA ---
Enter table name (e.g., employee): employee
Enter ID column name (e.g., employee_id): employee_id
Enter ID to delete: 1

!!! ERROR !!!
ERROR during deletion: Cannot execute query. Fatal error.
```

Рис. 16. Результат помилки при видаленні

Перевірка генерації 100 000 записів для таблиці Employee: Було обрано пункт "5. Generate Data" -> "4. Generate Employees" та введено "100000". Результати зображено на рисункках нижче:

```
- MAIN MENU ---
1. View Data
2. Add Data
3. Edit Data
4. Delete Data
5. Generate Data
6. Search Data
7. Exit
Your choice: 5
--- 5. GENERATE DATA ---
1. Generate Access
2. Generate Categories
3. Generate Documents
4. Generate Employees
5. Generate Files
6. Back
Your choice: 4
Number to generate: 100000
100000 records generated successfully.
```

Рис. 17. Повідомлення про успішну генерацію 100 000 записів.

Data Output Messages Notifications

	utput Messag				
=+ □			Showing rows: 1 to 1000 Page No: 1		
	employee_id [PK] integer	first_name character varying (50)	last_name character varying (50)	email character varying (50)	department character varying (50)
982	982	FirstName_586	LastName_829	user982@example.com	Analytics
983	983	FirstName_180	LastName_932	user983@example.com	HR
984	984	FirstName_71	LastName_276	user984@example.com	Development
985	985	FirstName_560	LastName_928	user985@example.com	Analytics
986	986	FirstName_655	LastName_829	user986@example.com	Analytics
987	987	FirstName_208	LastName_103	user987@example.com	Analytics
988	988	FirstName_851	LastName_63	user988@example.com	Analytics
989	989	FirstName_769	LastName_247	user989@example.com	Development
990	990	FirstName_732	LastName_691	user990@example.com	Analytics
991	991	FirstName_892	LastName_740	user991@example.com	HR
992	992	FirstName_820	LastName_904	user992@example.com	Support
993	993	FirstName_607	LastName_358	user993@example.com	HR
994	994	FirstName_243	LastName_630	user994@example.com	HR
995	995	FirstName_892	LastName_936	user995@example.com	Support
996	996	FirstName_667	LastName_678	user996@example.com	Support
997	997	FirstName_201	LastName_156	user997@example.com	Development
998	998	FirstName_951	LastName_549	user998@example.com	HR
999	999	FirstName_678	LastName_478	user999@example.com	HR
1000	1000	FirstName_397	LastName_804	user1000@example.com	Support

Рис. 18. Перегляд таблиці Employees у середовищі pgAdmin

Перевірка пошуку №1 (Документи за департаментом та типом): Було обрано пункт в меню "6. Search Data" -> "1. Search Docs by Dept & Cat Type" та введено параметри пошуку. Результат зображений на рисунку нижче:

```
MAIN MENU
1. View Data
2. Add Data
3. Edit Data
   Delete Data
5. Generate Data
   Search Data
7. Exit
Your choice: 6
   6. ADVANCED SEARCH --

    Search Docs by Dept & Cat Type
    Search Files by Access & Size

3. Doc Count by Author & Date
4. Back
Your choice: 1
Enter department (like): Development
Enter category type (like): Internal
  -- Search Results (Docs by Dept & Category Type)
Author
                                   | Document Title
                                                                                               Category
Ivan Petrenko
                                   API specification for the authorization module | Technical specifications
[i] Query execution time: 7 ms
```

Рис. 19. Результати пошуку №1 та виведений час виконання запиту

Перевірка пошуку №2 (Файли за розміром та доступом): Було обрано пункт в меню"6. Search Data" -> "2. Search Files by Access & Size" та введено діапазон розміру і рівень доступу. Результат зображений на рисунку нижче:

```
--- 6. ADVANCED SEARCH ---

1. Search Docs by Dept & Cat Type

2. Search Files by Access & Size

3. Doc Count by Author & Date

4. Back

Your choice: 2
Enter MIN file size (KB): 1000
Enter MAX file size (KB): 1100
Enter access level (like): read

--- Search Results (Files by Access & Size) ---
File | Document | Size(KB) | Access

auth_api_v2.1 | API specification for the authorization module | 1024 | reading

[i] Query execution time: 8 ms
```

Рис. 20. Результати пошуку №2 та виведений час виконання запиту

Перевірка пошуку №3 (Кількість документів за автором та датою): Було обрано пункт "6. Search Data" -> "3. Doc Count by Author & Date" та введено діапазон дат. Результат зображений на рисунку нижче:

Рис. 21. Результати пошуку №3 та виведений час виконання запиту

Повний код програми main.cpp:

```
#include "Controller.h"
#include "View.h"
int main() {
   View mainView;
    try {
        Controller app("dbname=postgres user=postgres password=1234567890 host=localhost
port=5432");
       app.main run();
    catch (const std::exception& e) {
       std::cerr << "Application failed to start or encountered a critical error: " <<
e.what() << std::endl;</pre>
       mainView.showMessage("Exiting due to critical error...");
        return 1;
    catch (...) {
        std::cerr << "Unknown critical error occurred." << std::endl;</pre>
        mainView.showMessage("Exiting due to unknown critical error...");
    mainView.showMessage("Exiting...");
    return 0;
```

View.h:

```
#pragma once
#include <iostream>
using std::string;
enum class Status {
   OK,
    INPUT SUCCESS,
    UPDATE SUCCESS,
    DELETE SUCCESS,
    GENERATE SUCCESS,
    INVALID CHOICE,
   INVALID INPUT GENERAL,
    INVALID INPUT NUMBER,
    INVALID INPUT DATE,
    DELETE FAILED FK,
    DELETE FAILED GENERAL,
    ADD FAILED FK,
    ADD FAILED GENERAL,
    UPDATE FAILED GENERAL,
    GENERATE FAILED DEPENDENCY,
    DB CONNECTION ERROR,
    DB QUERY ERROR,
    UNKNOWN ERROR
};
class View {
public:
    void showMessage(const string& message);
    string getInput(const string& prompt);
    int getIntInput(const string& prompt);
    void displayMainMenu();
    void displayShowMenu();
    void displayAddMenu();
    void displayUpdateMenu();
    void displayGenerateMenu();
    void displaySearchMenu();
```

```
void displaySectionTitle(const string& title);

void displayStatus(Status s, const string& detail = "");
void showExecutionTime(double time_ms);
void displayError(const string& error_message);
};
```

View.cpp:

```
#include "View.h"
#include "Model.h"
#include <iostream>
void View::showMessage(const string& message) {
    std::cout << message << std::endl;</pre>
string View::getInput(const string& prompt) {
    string input;
    std::cout << prompt;</pre>
    std::getline(std::cin >> std::ws, input);
    return input;
int View::getIntInput(const string& prompt) {
    int value;
    while (true) {
        std::cout << prompt;</pre>
        std::cin >> value;
        if (std::cin.fail()) {
            std::cin.clear();
            std::cin.ignore(1024, '\n');
            showMessage("ERROR: Please enter a valid integer.");
        else {
            std::cin.ignore(1024, '\n');
            return value;
    }
void View::displayMainMenu() {
    showMessage("\n--- MAIN MENU ---");
    showMessage("1. View Data");
    showMessage("2. Add Data");
    showMessage("3. Edit Data");
    showMessage("4. Delete Data");
    showMessage("5. Generate Data");
    showMessage("6. Search Data");
    showMessage("7. Exit");
void View::displayShowMenu() {
    showMessage("\n--- 1. VIEW DATA ---");
    showMessage("1. Show Access");
    showMessage("2. Show Categories");
    showMessage("3. Show Documents");
    showMessage("4. Show Employees");
    showMessage("5. Show Files");
    showMessage("6. Show ALL Tables");
    showMessage("7. Back");
void View::displayAddMenu() {
    showMessage("\n--- 2. ADD DATA ---");
    showMessage("1. Add Access");
    showMessage("2. Add Category");
    showMessage("3. Add Document");
    showMessage("4. Add Employee");
```

```
showMessage("5. Add File");
    showMessage("6. Back");
void View::displayUpdateMenu() {
    showMessage("\n--- 3. EDIT DATA ---");
    showMessage("1. Edit Access");
    showMessage("2. Edit Category");
    showMessage("3. Edit Document");
    showMessage("4. Edit Employee");
    showMessage("5. Edit File");
    showMessage("6. Back");
void View::displayGenerateMenu() {
    showMessage("\n--- 5. GENERATE DATA ---");
    showMessage("1. Generate Access");
    showMessage("2. Generate Categories");
    showMessage("3. Generate Documents");
    showMessage("4. Generate Employees");
    showMessage("5. Generate Files");
    showMessage("6. Back");
void View::displaySearchMenu() {
    showMessage("\n--- 6. ADVANCED SEARCH ---");
    showMessage("1. Search Docs by Dept & Cat Type");
    showMessage("2. Search Files by Access & Size");
    showMessage("3. Doc Count by Author & Date");
    showMessage("4. Back");
void View::displaySectionTitle(const string& title) {
    showMessage("\n---" + title + " ---");
void View::displayStatus(Status s, const string& detail) {
    switch (s) {
    case Status::OK:
                                         break;
    case Status::INPUT SUCCESS:
                                         showMessage("Data added successfully."); break;
    case Status::UPDATE SUCCESS:
                                        showMessage("Record updated successfully.");
break;
    case Status::DELETE SUCCESS:
                                         showMessage("Record deleted successfully.");
break;
    case Status::GENERATE SUCCESS:
                                         showMessage(detail + " records generated
successfully."); break;
    case Status::INVALID CHOICE:
                                         showMessage("Invalid choice. Please try
again."); break;
    case Status::INVALID INPUT GENERAL:
                                         showMessage("Invalid input: " + detail); break;
    case Status::INVALID INPUT NUMBER:
                                         showMessage("Invalid number entered."); break;
    case Status::INVALID INPUT DATE:
                                         showMessage ("Invalid date format. Use YYYY-MM-
DD."); break;
    case Status::DELETE FAILED FK:
                                         showMessage ("ERROR: Cannot delete record, it is
referenced by other tables."); break;
                                         showMessage("ERROR: Deletion failed. " +
    case Status::DELETE FAILED GENERAL:
detail); break;
    case Status::ADD FAILED FK:
                                         showMessage ("ERROR: Cannot add record.
Referenced ID not found. " + detail); break;
                                         showMessage("ERROR: Failed to add record. " +
    case Status::ADD FAILED GENERAL:
detail); break;
    case Status::UPDATE FAILED GENERAL: showMessage("ERROR: Failed to update record. " +
detail); break;
    case Status::GENERATE_FAILED_DEPENDENCY: showMessage("ERROR: Cannot generate data.
Generate prerequisite data first (e.g., Employees, Categories)."); break;
    case Status::DB CONNECTION ERROR: showMessage("CRITICAL ERROR: Database connection
failed. " + detail); break;
    case Status::DB QUERY ERROR:
                                         showMessage("DATABASE ERROR: " + detail); break;
    case Status::UNKNOWN ERROR:
                                         showMessage("An unknown critical error
occurred."); break;
```

Controller.h:

```
#pragma once
#include "Model.h"
#include "View.h"
class Controller {
public:
    Controller(const char* db connection string);
    void main run();
private:
   Model model;
    View view;
    int getMainMenuChoice();
    int getShowMenuChoice();
    int getAddMenuChoice();
    int getUpdateMenuChoice();
    int getGenerateMenuChoice();
    int getSearchMenuChoice();
    void handleShowData();
    void handleAddData();
    void handleUpdateData();
    void handleDeleteData();
    void handleGenerateData();
    void handleSearchData();
    void handleAddEmployee();
    void handleAddCategory();
    void handleAddDocument();
    void handleAddFile();
    void handleAddAccess();
    void handleUpdateEmployee();
    void handleUpdateCategory();
    void handleUpdateDocument();
    void handleUpdateFile();
    void handleUpdateAccess();
    void handleGenerateEmployees();
    void handleGenerateCategories();
    void handleGenerateDocuments();
    void handleGenerateFiles();
    void handleGenerateAccess();
    void handleSearch1();
    void handleSearch2();
    void handleSearch3();
    int getGenerationCount();
};
```

Controller.cpp:

```
#include "Controller.h"
#include <iostream>
Controller::Controller(const char* db connection string)
    : model(db connection string), view()
void Controller::main run() {
    bool running = true;
    while (running) {
        try {
            int choice = getMainMenuChoice();
            switch (choice) {
            case 1: handleShowData(); break;
            case 2: handleAddData(); break;
            case 3: handleUpdateData(); break;
            case 4: handleDeleteData(); break;
            case 5: handleGenerateData(); break;
            case 6: handleSearchData(); break;
            case 7: running = false; break;
            default: view.displayStatus(Status::INVALID CHOICE);
        catch (const std::exception& e) {
            view.displayError(e.what());
        catch (...) {
            view.displayStatus(Status::UNKNOWN ERROR);
            running = false;
int Controller::getMainMenuChoice() { view.displayMainMenu(); return
view.getIntInput("Your choice: "); }
int Controller::getShowMenuChoice() { view.displayShowMenu(); return
view.getIntInput("Your choice: "); }
int Controller::getAddMenuChoice() { view.displayAddMenu(); return view.getIntInput("Your
choice: "); }
int Controller::getUpdateMenuChoice() { view.displayUpdateMenu(); return
view.getIntInput("Your choice: "); }
int Controller::getGenerateMenuChoice() { view.displayGenerateMenu(); return
view.getIntInput("Your choice: "); }
int Controller::getSearchMenuChoice() { view.displaySearchMenu(); return
view.getIntInput("Your choice: "); }
void Controller::handleShowData() {
   bool running = true;
    while (running) {
        int choice = getShowMenuChoice();
        switch (choice) {
        case 1:
            view.displaySectionTitle("1. ACCESS");
            model.printAllAccess();
            break;
        case 2:
            view.displaySectionTitle("2. CATEGORIES");
            model.printAllCategories();
            break;
        case 3:
            view.displaySectionTitle("3. DOCUMENTS");
            model.printAllDocuments();
            break;
        case 4:
            view.displaySectionTitle("4. EMPLOYEES");
            model.printAllEmployees();
```

```
break;
        case 5:
            view.displaySectionTitle("5. FILES");
            model.printAllFiles();
            break;
        case 6:
            view.displaySectionTitle("1. ACCESS");
            model.printAllAccess();
            view.displaySectionTitle("2. CATEGORIES");
            model.printAllCategories();
            view.displaySectionTitle("3. DOCUMENTS");
            model.printAllDocuments();
            view.displaySectionTitle("4. EMPLOYEES");
            model.printAllEmployees();
            view.displaySectionTitle("5. FILES");
            model.printAllFiles();
            break;
        case 7:
           running = false;
           break;
        default:
            view.displayStatus(Status::INVALID CHOICE);
void Controller::handleAddData() {
   bool running = true;
    while (running) {
        int choice = getAddMenuChoice();
       bool added = false;
        switch (choice) {
        case 1: handleAddAccess(); added = true; break;
        case 2: handleAddCategory(); added = true; break;
        case 3: handleAddDocument(); added = true; break;
        case 4: handleAddEmployee(); added = true; break;
        case 5: handleAddFile(); added = true; break;
        case 6: running = false; break;
        default: view.displayStatus(Status::INVALID CHOICE);
        if (added && running) {
            view.displayStatus(Status::INPUT SUCCESS);
void Controller::handleUpdateData() {
   bool running = true;
    while (running) {
        int choice = getUpdateMenuChoice();
        bool updated = false;
        switch (choice) {
        case 1: handleUpdateAccess(); updated = true; break;
        case 2: handleUpdateCategory(); updated = true; break;
        case 3: handleUpdateDocument(); updated = true; break;
        case 4: handleUpdateEmployee(); updated = true; break;
        case 5: handleUpdateFile(); updated = true; break;
        case 6: running = false; break;
        default: view.displayStatus(Status::INVALID CHOICE);
        if (updated && running) {
            view.displayStatus(Status::UPDATE SUCCESS);
    }
void Controller::handleDeleteData() {
   view.displaySectionTitle("4. DELETE DATA");
  std::string table = view.getInput("Enter table name (e.g., employee): ");
```

```
std::string db table = (table == "category") ? "category" : table;
    std::string id col = view.getInput("Enter ID column name (e.g., employee id): ");
    int id = view.getIntInput("Enter ID to delete: ");
   model.deleteData(db table, id col, id);
   view.displayStatus(Status::DELETE SUCCESS);
int Controller::getGenerationCount() {
    int n = view.getIntInput("Number to generate: ");
    if (n <= 0) {
       view.displayStatus(Status::INVALID INPUT GENERAL, "Please enter a positive
number.");
       return 0;
   return n;
void Controller::handleGenerateData() {
   bool running = true;
    while (running) {
       int choice = getGenerateMenuChoice();
        switch (choice) {
        case 1: handleGenerateAccess(); break;
        case 2: handleGenerateCategories(); break;
        case 3: handleGenerateDocuments(); break;
        case 4: handleGenerateEmployees(); break;
        case 5: handleGenerateFiles(); break;
        case 6: running = false; break;
        default: view.displayStatus(Status::INVALID CHOICE);
    }
void Controller::handleSearchData() {
   bool running = true;
    while (running) {
        int choice = getSearchMenuChoice();
        switch (choice) {
        case 1: handleSearch1(); break;
        case 2: handleSearch2(); break;
        case 3: handleSearch3(); break;
        case 4: running = false; break;
        default: view.displayStatus(Status::INVALID_CHOICE);
void Controller::handleAddEmployee() {
    std::string first = view.getInput("Enter first name: ");
    std::string last = view.getInput("Enter last name: ");
    std::string email = view.getInput("Enter email: ");
    std::string dep = view.getInput("Enter department: ");
   model.addEmployee(first, last, email, dep);
void Controller::handleAddCategory() {
    std::string name = view.getInput("Enter category name: ");
    std::string desc = view.getInput("Enter description: ");
    std::string type = view.getInput("Enter type: ");
   model.addCategory(name, desc, type);
void Controller::handleAddDocument() {
    int emp_id = view.getIntInput("Enter Author's Employee ID: ");
    int cat_id = view.getIntInput("Enter Category ID: ");
    std::string title = view.getInput("Enter title: ");
   std::string desc = view.getInput("Enter description: ");
    int ver = view.getIntInput("Enter version: ");
   model.addDocument(emp id, cat id, title, desc, ver);
void Controller::handleAddFile() {
```

```
int doc id = view.getIntInput("Enter Document ID: ");
    std::string name = view.getInput("Enter file name: ");
    std::string format = view.getInput("Enter format: ");
    int size = view.getIntInput("Enter size (KB): ");
    model.addFile(doc id, name, format, size);
void Controller::handleAddAccess() {
    int emp_id = view.getIntInput("Enter Employee ID: ");
    int doc id = view.getIntInput("Enter Document ID: ");
    std::string level = view.getInput("Enter access level: ");
    std::string expiry = view.getInput("Enter expiry date (YYYY-MM-DD): ");
   model.addAccess(emp id, doc id, level, expiry);
void Controller::handleUpdateEmployee() {
    int id = view.getIntInput("Enter Employee ID to update: ");
    std::string first = view.getInput("Enter new first name: ");
    std::string last = view.getInput("Enter new last name: ");
    std::string email = view.getInput("Enter new email: ");
    std::string dep = view.getInput("Enter new department: ");
    model.updateEmployee(id, first, last, email, dep);
void Controller::handleUpdateCategory() {
    int id = view.getIntInput("Enter Category ID to update: ");
    std::string name = view.getInput("Enter new name: ");
    std::string desc = view.getInput("Enter new description: ");
    std::string type = view.getInput("Enter new type: ");
    model.updateCategory(id, name, desc, type);
void Controller::handleUpdateDocument() {
    int id = view.getIntInput("Enter Document ID to update: ");
    std::string title = view.getInput("Enter new title: ");
    std::string desc = view.getInput("Enter new description: ");
    int ver = view.getIntInput("Enter new version: ");
    model.updateDocument(id, title, desc, ver);
void Controller::handleUpdateFile() {
    int id = view.getIntInput("Enter File ID to update: ");
    std::string name = view.getInput("Enter new file name: ");
    std::string format = view.getInput("Enter new format: ");
    int size = view.getIntInput("Enter new size (KB): ");
    model.updateFile(id, name, format, size);
void Controller::handleUpdateAccess() {
    int id = view.getIntInput("Enter Access ID to update: ");
    std::string level = view.getInput("Enter new access level: ");
    std::string expiry = view.getInput("Enter new expiry date (YYYY-MM-DD): ");
    model.updateAccess(id, level, expiry);
void Controller::handleGenerateEmployees() {
    int n = getGenerationCount(); if (n == 0) return;
    model.generateEmployees(n);
    std::ostringstream oss; oss << n;</pre>
    view.displayStatus(Status::GENERATE SUCCESS, oss.str());
void Controller::handleGenerateCategories() {
    int n = getGenerationCount(); if (n == 0) return;
    model.generateCategories(n);
    std::ostringstream oss; oss << n;</pre>
    view.displayStatus(Status::GENERATE SUCCESS, oss.str());
void Controller::handleGenerateDocuments() {
    int n = getGenerationCount(); if (n == 0) return;
   model.generateDocuments(n);
std::ostringstream oss; oss << n;</pre>
```

```
view.displayStatus(Status::GENERATE SUCCESS, oss.str());
void Controller::handleGenerateFiles() {
   int n = getGenerationCount(); if (n == 0) return;
   model.generateFiles(n);
    std::ostringstream oss; oss << n;</pre>
   view.displayStatus(Status::GENERATE SUCCESS, oss.str());
void Controller::handleGenerateAccess() {
   int n = getGenerationCount(); if (n == 0) return;
   model.generateAccess(n);
   std::ostringstream oss; oss << n;</pre>
   view.displayStatus(Status::GENERATE SUCCESS, oss.str());
void Controller::handleSearch1() {
   std::string dept = view.getInput("Enter department (like): ");
    std::string type = view.getInput("Enter category type (like): ");
    double time = model.searchDocsByDeptAndCat(dept, type);
   view.showExecutionTime(time);
void Controller::handleSearch2() {
    int min s = view.getIntInput("Enter MIN file size (KB): ");
    int max s = view.getIntInput("Enter MAX file size (KB): ");
    if (min s > max s) { view.displayStatus(Status::INVALID INPUT GENERAL, "Min size
cannot be greater than max size."); return; }
    std::string level = view.getInput("Enter access level (like): ");
    double time = model.searchFilesByAccessAndSize(level, min s, max s);
   view.showExecutionTime(time);
void Controller::handleSearch3() {
    std::string start = view.getInput("Enter start date (YYYY-MM-DD): ");
    std::string end = view.getInput("Enter end date (YYYY-MM-DD): ");
   double time = model.searchDocCountByEmployeeAndDate(start, end);
    view.showExecutionTime(time);
```

Model.h:

```
#pragma once
#include <soci/soci.h>
#include <ctime>
using std::string;
struct Employee { int id; string first, last, email, dept; };
struct Category { int id; string name, desc, type; };
struct Document { int id, emp id, cat id; string title, desc; std::tm created, updated;
int ver; };
struct File { int id, doc id; string name, format; int size; std::tm uploaded; };
struct Access { int id, emp id, doc id; string level; std::tm granted, expiry; };
struct SearchResult1 { string emp name, emp last, doc title, cat name; };
struct SearchResult2 { string file name, format; int size; string doc title, level; };
struct SearchResult3 { string first, last; long long count; };
class Model {
private:
    soci::session sql;
    long long getLastId(const string& table, const string& id col);
    void checkDbConnection();
    std::tm stringToTm(const string& date str);
public:
   Model(const string& conn string);
    ~Model();
    void printAllEmployees();
   void printAllCategories();
```

```
void printAllDocuments();
    void printAllFiles();
    void printAllAccess();
   void addEmployee (const string& first, const string& last, const string& email, const
string & dep);
   void addCategory(const string& name, const string& desc, const string& type);
   void addDocument(int emp id, int cat id, const string& title, const string& desc, int
version);
   void addFile(int doc id, const string& name, const string& format, int size);
    void addAccess(int emp id, int doc id, const string& level, const string&
expiry str);
    void updateEmployee(int id, const string& first, const string& last, const string&
email, const string& dep);
   void updateCategory(int id, const string& name, const string& desc, const string&
type);
   void updateDocument(int id, const string& title, const string& desc, int version);
    void updateFile(int id, const string& name, const string& format, int size);
    void updateAccess(int id, const string& level, const string& expiry str);
    void deleteData(const string& table name, const string& id col, int id);
   void generateEmployees(int count);
    void generateCategories(int count);
    void generateDocuments(int count);
    void generateFiles(int count);
    void generateAccess(int count);
    double searchDocsByDeptAndCat(const string& department, const string& category type);
    double searchFilesByAccessAndSize(const string& access level, int min size, int
max size);
   double searchDocCountByEmployeeAndDate(const string& date start str, const string&
date end str);
```

Model.cpp:

```
#include "Model.h"
#include <soci/postgresql/soci-postgresql.h>
#include <soci/rowset.h>
#include <iostream>
#include <ctime>
#include <iomanip>
namespace soci
     template<> struct type conversion<Employee> {
        typedef values base type;
        static void from base(values const& v, indicator, Employee& e) {
            e.id = v.get<int>("employee id"); e.first = v.get<string>("first_name");
            e.last = v.get<string>("last name"); e.email = v.get<string>("email");
            e.dept = v.get<string>("department");
    };
    template<> struct type conversion<Category> {
        typedef values base type;
        static void from base(values const& v, indicator, Category& c) {
            c.id = v.get<int>("category id"); c.name = v.get<string>("category name");
            c.desc = v.get<string>("description"); c.type = v.get<string>("type");
    };
    template<> struct type conversion<Document> {
        typedef values base type;
        static void from base(values const& v, indicator, Document& d) {
            d.id = v.get<int>("document_id"); d.emp_id = v.get<int>("employee_id");
            d.cat id = v.get<int>("category id"); d.title = v.get<string>("title");
            d.desc = v.get<string>("description"); d.created =
v.get<std::tm>("date created");
```

```
d.updated = v.get<std::tm>("date updated"); d.ver = v.get<int>("version");
    };
    template<> struct type conversion<File> {
        typedef values base type;
        static void from base(values const& v, indicator, File& f) {
            f.id = v.get<int>("file_id"); f.doc_id = v.get<int>("document_id");
            f.name = v.get<string>("file_name"); f.format = v.get<string>("format");
            f.size = v.get<int>("size"); f.uploaded = v.get<std::tm>("upload date");
    };
    template<> struct type conversion<Access> {
        typedef values base type;
        static void from base (values const& v, indicator, Access& a) {
            a.id = v.get<int>("access_id"); a.emp_id = v.get<int>("employee_id");
            a.doc id = v.get<int>("document id"); a.level =
v.get<string>("access level");
           a.granted = v.get<std::tm>("date granted"); a.expiry =
v.get<std::tm>("expiry date");
    };
static std::string truncate(std::string str, size t width) {
    if (str.length() > width) {
        return str.substr(0, width - 3) + "...";
    return str;
Model::Model(const string& conn string) {
    try {
        sql.open(soci::postgresql, conn_string);
        checkDbConnection();
    catch (const std::exception& e) {
        throw std::runtime error("Database connection failed: " + string(e.what()));
Model::~Model() {
    if (sql.is connected()) { sql.close(); }
void Model::checkDbConnection() {
    if (!sql.is connected()) { throw std::runtime error("Database connection lost."); }
long long Model::getLastId(const string& table, const string& id col) {
    long long last id = 0;
    sql << "SELECT COALESCE(MAX(\"" + id col + "\"), 0) FROM public.\"" + table + "\"",</pre>
soci::into(last id);
    return last id;
std::tm Model::stringToTm(const string& date str) {
    std::tm t = {};
    if (date str.length() != 10 || date str[4] != '-' || date str[7] != '-') {
        throw std::runtime error("ERROR: Invalid date format. Use YYYY-MM-DD.");
    try {
        t.tm_year = std::stoi(date_str.substr(0, 4));
        t.tm mon = std::stoi(date str.substr(5, 2));
        t.tm mday = std::stoi(date str.substr(8, 2));
    catch (...) {
        throw std::runtime error("ERROR: Invalid date components. Use YYYY-MM-DD.");
```

```
t.tm year -= 1900;
   t.tm mon -= 1;
    return t;
string tmToStringHelper(std::tm t) {
    char buffer[11];
    if (std::strftime(buffer, sizeof(buffer), "%Y-%m-%d", &t)) {
       return string(buffer);
    return "invalid date";
void Model::printAllEmployees() {
    checkDbConnection();
    soci::rowset<Employee> rs = (sql.prepare << "SELECT * FROM public.employee ORDER BY</pre>
employee id");
   int count = 0;
    std::cout << std::left</pre>
        << std::setw(6) << "ID" << " | "
        << std::setw(30) << "Name" << " | "
        << std::setw(35) << "Email" << " | "
        << std::setw(30) << "Department" << "\n";
    std::cout << string(109, '-') << "\n";
    for (const auto& e : rs) {
        std::cout << std::left</pre>
            << std::setw(6) << e.id << " | "
            << std::setw(30) << truncate(e.first + " " + e.last, 30) << " | "
            << std::setw(35) << truncate(e.email, 35) << " | "
            << std::setw(30) << truncate(e.dept, 30) << "\n";
        count++;
    if (count == 0) std::cout << "No employees found.\n";</pre>
void Model::printAllCategories() {
    checkDbConnection();
    soci::rowset<Category> rs = (sql.prepare << "SELECT * FROM public.category ORDER BY</pre>
category id");
    int count = 0;
    std::cout << std::left</pre>
        << std::setw(6) << "ID" << " | "
        << std::setw(30) << "Name" << " | "
        << std::setw(40) << "Description" << " | "
        << std::setw(15) << "Type" << "\n";
    std::cout << string(100, '-') << "\n";
    for (const auto& c : rs) {
        std::cout << std::left</pre>
            << std::setw(6) << c.id << " | "
            << std::setw(30) << truncate(c.name, 30) << " | "
            << std::setw(40) << truncate(c.desc, 40) << " | "
            << std::setw(15) << truncate(c.type, 15) << "\n";
        count++;
    if (count == 0) std::cout << "No categories found.\n";</pre>
void Model::printAllDocuments() {
    checkDbConnection();
    soci::rowset<Document> rs = (sql.prepare << "SELECT * FROM public.document ORDER BY</pre>
document id");
    int count = 0;
    for (const auto& d : rs) {
```

```
std::cout << "-----
   ----\n"
            << std::left
            << std::setw(6) << "ID: " << std::setw(10) << d.id
            << "| Title: " << truncate(d.title, 50)</pre>
            << " | V: " << d.ver << "\n"
                  Desc: " << truncate(d.desc, 65) << "\n"</pre>
            << " " << std::setw(13) << ("AuthorID: " + std::to_string(d.emp_id))</pre>
            << "| " << std::setw(10) << ("CatID: " + std::to string(d.cat id)) << "\n"</pre>
            << " " << std::setw(22) << ("Created: " + tmToStringHelper(d.created))</pre>
            << "| Updated: " << tmToStringHelper(d.updated) << "\n";</pre>
        count++;
    if (count == 0) std::cout << "No documents found.\n";</pre>
void Model::printAllFiles() {
    checkDbConnection();
    soci::rowset<File> rs = (sql.prepare << "SELECT * FROM public.file ORDER BY</pre>
file id");
    int count = 0;
    std::cout << std::left</pre>
        << std::setw(6) << "ID" << " | "
        << std::setw(35) << "Name" << " | "
        << std::setw(10) << "Format" << " | "
        << std::setw(10) << "Size(KB)" << " | "
        << std::setw(8) << "DocID" << " | "
        << std::setw(12) << "Uploaded" << "\n";
    std::cout << string(95, '-') << "\n";</pre>
    for (const auto& f : rs) {
        std::cout << std::left</pre>
            << std::setw(6) << f.id << " | "
            << std::setw(35) << truncate(f.name, 35) << " | "
            << std::setw(10) << truncate(f.format, 10) << " | "
            << std::setw(10) << f.size << " | "
            << std::setw(8) << f.doc id << " | "
            << std::setw(12) << tmToStringHelper(f.uploaded) << "\n";</pre>
        count++;
    if (count == 0) std::cout << "No files found.\n";</pre>
void Model::printAllAccess() {
    checkDbConnection();
    soci::rowset<Access> rs = (sql.prepare << "SELECT * FROM public.access ORDER BY</pre>
access id");
    int count = 0;
    std::cout << std::left</pre>
        << std::setw(6) << "ID" << " | "
        << std::setw(8) << "EmpID" << " | "
        << std::setw(8) << "DocID" << " | "
        << std::setw(15) << "Access Level" << " | "
        << std::setw(12) << "Granted" << " | "
        << std::setw(12) << "Expires" << "\n";
    std::cout << string(84, '-') << "\n";
    for (const auto& a : rs) {
        std::cout << std::left</pre>
            << std::setw(6) << a.id << " | "
            << std::setw(8) << a.emp_id << " | "
            << std::setw(8) << a.doc id << " | "
            << std::setw(15) << truncate(a.level, 15) << " | "
            << std::setw(12) << tmToStringHelper(a.granted) << " | "</pre>
            << std::setw(12) << tmToStringHelper(a.expiry) << "\n";</pre>
        count++;
```

```
if (count == 0) std::cout << "No access found.\n";</pre>
void Model::addEmployee(const string& first, const string& last, const string& email,
const string& dep) {
    checkDbConnection();
    long long new_id = getLastId("employee", "employee_id") + 1;
    sql << "INSERT INTO public.employee (employee_id, first_name, last_name, email,</pre>
department) VALUES (:id, :f, :l, :e, :d)",
       soci::use(new id), soci::use(first), soci::use(last), soci::use(email),
soci::use(dep);
void Model::addCategory(const string& name, const string& desc, const string& type) {
    checkDbConnection();
    long long new id = getLastId("category", "category id") + 1;
    sql << "INSERT INTO public.category (category_id, category_name, description, type)</pre>
VALUES (:id, :n, :d, :t)",
        soci::use(new id), soci::use(name), soci::use(desc), soci::use(type);
void Model::addDocument(int emp id, int cat id, const string& title, const string& desc,
    checkDbConnection();
    long long new id = getLastId("document", "document id") + 1;
    std::tm now = {}; time t t = time(0); localtime_s(&now, &t);
    int exists = 0;
    sql << "SELECT 1 FROM public.employee WHERE employee id = :id", soci::use(emp id),</pre>
soci::into(exists);
   if (!exists) throw std::runtime error("ERROR: Employee ID=" + std::to string(emp id)
+ " not found.");
   exists = 0;
    sql << "SELECT 1 FROM public.category WHERE category id = :id", soci::use(cat id),</pre>
soci::into(exists);
   if (!exists) throw std::runtime error("ERROR: Category ID=" + std::to string(cat id)
+ " not found.");
    sql << "INSERT INTO public.document (document id, employee id, category id, title,</pre>
description, date_created, date updated, version) "
        "VALUES (:id, :eid, :cid, :ti, :d, :cr, :up, :v)",
        soci::use(new id), soci::use(emp id), soci::use(cat id), soci::use(title),
soci::use(desc),
        soci::use(now), soci::use(now), soci::use(version);
void Model::addFile(int doc id, const string& name, const string& format, int size) {
    checkDbConnection();
    long long new id = getLastId("file", "file id") + 1;
    std::tm now = {}; time t t = time(0); localtime s(&now, &t);
    int exists = 0;
    sql << "SELECT 1 FROM public.document WHERE document id = :id", soci::use(doc id),</pre>
soci::into(exists);
    if (!exists) throw std::runtime error("ERROR: Document ID=" + std::to string(doc id)
+ " not found.");
    sql << "INSERT INTO public.file (file id, document id, file name, format, size,
upload date) "
        "VALUES (:id, :did, :n, :f, :s, :up)",
        soci::use(new_id), soci::use(doc_id), soci::use(name), soci::use(format),
soci::use(size), soci::use(now);
void Model::addAccess(int emp id, int doc id, const string& level, const string&
expiry str) {
    checkDbConnection();
    long long new id = getLastId("access", "access id") + 1;
std::tm now = {}; time t t = time(0); localtime s(&now, &t);
```

```
std::tm expiry tm = stringToTm(expiry str);
    int emp exists = 0, doc exists = 0;
    sql << "SELECT 1 FROM public.employee WHERE employee id = :id", soci::use(emp id),</pre>
soci::into(emp exists);
   if (!emp_exists) throw std::runtime error("ERROR: Employee ID=" +
std::to_string(emp_id) + " not found.");
   sql << "SELECT 1 FROM public.document WHERE document_id = :id", soci::use(doc_id),</pre>
soci::into(doc exists);
   if (!doc exists) throw std::runtime error("ERROR: Document ID=" +
std::to string(doc id) + " not found.");
    sql << "INSERT INTO public.access (access id, employee id, document id, access level,
date granted, expiry date) "
        "VALUES (:id, :eid, :did, :l, :gr, :ex)",
        soci::use(new id), soci::use(emp id), soci::use(doc id), soci::use(level),
soci::use(now), soci::use(expiry tm);
void Model::updateEmployee(int id, const string& first, const string& last, const string&
email, const string& dep) {
   checkDbConnection();
    sql << "UPDATE public.employee SET first name = :f, last name = :l, email = :e,</pre>
department = :d WHERE employee id = :id",
       soci::use(first), soci::use(last), soci::use(email), soci::use(dep),
soci::use(id);
void Model::updateCategory(int id, const string& name, const string& desc, const string&
type) {
   checkDbConnection();
    sql << "UPDATE public.category SET category name = :n, description = :d, type = :t</pre>
WHERE category id = :id",
       soci::use(name), soci::use(desc), soci::use(type), soci::use(id);
void Model::updateDocument(int id, const string& title, const string& desc, int version)
    checkDbConnection();
    std::tm now = {}; time t t = time(0); localtime s(&now, &t);
    sql << "UPDATE public.document SET title = :ti, description = :d, version = :v,
date updated = :up WHERE document id = :id",
        soci::use(title), soci::use(desc), soci::use(version), soci::use(now),
soci::use(id);
void Model::updateFile(int id, const string& name, const string& format, int size) {
    checkDbConnection();
    sql << "UPDATE public.file SET file name = :n, format = :f, size = :s WHERE file id =</pre>
:id",
        soci::use(name), soci::use(format), soci::use(size), soci::use(id);
void Model::updateAccess(int id, const string& level, const string& expiry str) {
    checkDbConnection();
    std::tm expiry tm = stringToTm(expiry str);
    sql << "UPDATE public.access SET access_level = :1, expiry_date = :ex WHERE access_id</pre>
= :id",
        soci::use(level), soci::use(expiry_tm), soci::use(id);
void Model::deleteData(const string& table name, const string& id col, int id) {
    checkDbConnection();
    try {
        sql << "DELETE FROM public.\"" + table name + "\" WHERE \"" + id col + "\" =
:id", soci::use(id);
```

```
catch (const std::exception& e) {
        string msg = e.what();
        if (msg.find("violates foreign key constraint") != string::npos) {
            throw std::runtime_error("ERROR: Cannot delete record ID=" +
std::to string(id) + " from '" + table name + "', it's referenced by other tables.");
        else { throw std::runtime error("ERROR during deletion: " + msg); }
    }
void Model::generateEmployees(int count) {
    checkDbConnection();
    sql << R"( INSERT INTO public.employee (employee id, first name, last name, email,</pre>
department) SELECT n + (SELECT COALESCE (MAX (employee id), 0) FROM public.employee),
'FirstName ' || (RANDOM() * 1000)::int, 'LastName ' || (RANDOM() * 1000)::int, 'user' ||
(n + (SELECT COALESCE (MAX (employee id), 0) FROM public.employee)) || '@example.com',
(ARRAY['Development', 'Analytics', 'HR', 'Support'])[ (RANDOM() * 3 + 1)::int ] FROM
generate series(1, :count) AS s(n) ON CONFLICT (employee id) DO NOTHING )",
soci::use(count);
void Model::generateCategories(int count) {
    checkDbConnection();
    sql << R"( INSERT INTO public.category (category id, category name, description,</pre>
type) SELECT n + (SELECT COALESCE (MAX (category id), 0) FROM public.category), 'Category'
|| (RANDOM() * 1000)::int, 'Description ' || n, (ARRAY['Internal', 'Public',
'Confidential'])[ (RANDOM() * 2 + 1)::int ] FROM generate series(1, :count) AS s(n) ON
CONFLICT (category id) DO NOTHING )", soci::use(count);
void Model::generateDocuments(int count) {
    checkDbConnection();
    long long emp c = 0, cat c = 0; sql << "SELECT COUNT(*) FROM public.employee",</pre>
soci::into(emp c); sql << "SELECT COUNT(*) FROM public.category", soci::into(cat c);</pre>
    if (emp c == 0 || cat c == 0) throw std::runtime error("ERROR: Generate employees and
categories first.");
    sql << R"( INSERT INTO public.document (document id, employee id, category id, title,
description, date_created, date_updated, version) SELECT n + (SELECT
COALESCE (MAX (document id), 0) FROM public.document), (SELECT employee id FROM
public.employee ORDER BY RANDOM() LIMIT 1), (SELECT category id FROM public.category
ORDER BY RANDOM() LIMIT 1), 'Document Title ' || n, 'Generated description', NOW() -
(RANDOM() * '365 days'::interval), NOW() - (RANDOM() * '30 days'::interval), (RANDOM() *
5 + 1)::int FROM generate series(1, :count) AS s(n) ON CONFLICT (document id) DO NOTHING
)", soci::use(count);
void Model::generateFiles(int count) {
    checkDbConnection(); long long doc c = 0; sql << "SELECT COUNT(*) FROM</pre>
public.document", soci::into(doc_c);
    if (doc c == 0) throw std::runtime error("ERROR: Generate documents first.");
sql << R"( INSERT INTO public.file (file_id, document_id, file_name, format, size,
upload_date) SELECT n + (SELECT COALESCE(MAX(file_id), 0) FROM public.file), (SELECT</pre>
document id FROM public.document ORDER BY RANDOM() LIMIT 1), 'file_' || n ||
(ARRAY['.pdf', '.docx', '.txt', '.zip'])[ (RANDOM() * 3 + 1)::int ], (ARRAY['PDF', 'DOCX', 'TXT', 'ZIP'])[ (RANDOM() * 3 + 1)::int ], (RANDOM() * 10000 + 100)::int, NOW() -
(RANDOM() * '90 days'::interval) FROM generate series(1, :count) AS s(n) ON CONFLICT
(file id) DO NOTHING )", soci::use(count);
void Model::generateAccess(int count) {
    checkDbConnection(); long long emp c = 0, doc c = 0; sql << "SELECT COUNT(*) FROM</pre>
public.employee", soci::into(emp_c); sql << "SELECT COUNT(*) FROM public.document",</pre>
soci::into(doc c);
    if (emp_c == 0 || doc_c == 0) throw std::runtime_error("ERROR: Generate employees and
documents first.");
    sql << R"( INSERT INTO public.access (access_id, employee_id, document_id,</pre>
access_level, date_granted, expiry_date)    SELECT n + (SELECT COALESCE(MAX(access_id), 0)
FROM public.access), (SELECT employee_id FROM public.employee ORDER BY RANDOM() LIMIT 1),
(SELECT document id FROM public.document ORDER BY RANDOM() LIMIT 1), (ARRAY['read',
'edit', 'delete'])[ (RANDOM() * 2 + 1)::int ], NOW() - (RANDOM() * '10 days'::interval),
NOW() + (RANDOM() * '365 days'::interval) FROM generate series(1, :count) AS s(n) ON
CONFLICT (access id) DO NOTHING )", soci::use(count);
```

```
double Model::searchDocsByDeptAndCat(const string& department, const string&
category type) {
    checkDbConnection();
    string dept pattern = "%" + department + "%"; string cat pattern = "%" +
category_type + "%";
   int count = 0;
   clock_t start = clock();
    soci::rowset<soci::row> rs = (sql.prepare <<</pre>
        R"( SELECT e.first name, e.last name, d.title, c.category name FROM
public.employee e
           JOIN public.document d ON e.employee id = d.employee id JOIN public.category
c ON d.category id = c.category id
            WHERE e.department LIKE :dept AND c.type LIKE :cat type )",
        soci::use(dept pattern, "dept"), soci::use(cat pattern, "cat type"));
    std::cout << "\n--- Search Results (Docs by Dept & Category Type) ---\n";
    std::cout << std::left</pre>
        << std::setw(30) << "Author" << " | "
        << std::setw(50) << "Document Title" << " | "
        << std::setw(25) << "Category" << "\n";
    std::cout << string(111, '-') << "\n";</pre>
    for (const auto& r : rs) {
        std::cout << std::left</pre>
            << std::setw(30) << truncate(r.get<string>(0) + " " + r.get<string>(1), 30)
<< " | "
            << std::setw(40) << truncate(r.get<string>(2), 50) << " | "
            << std::setw(25) << truncate(r.get<string>(3), 25) << "\n";
        count++;
    }
    clock t end = clock();
    if (count == 0) std::cout << "No results found.\n";</pre>
    double ms double = (double) (end - start) * 1000.0 / CLOCKS PER SEC;
    return ms double;
double Model::searchFilesByAccessAndSize(const string& access level, int min size, int
max size) {
    checkDbConnection();
    string level pattern = "%" + access level + "%";
    int count = \overline{0};
    clock t start = clock();
    soci::rowset<soci::row> rs = (sql.prepare <<</pre>
        R"( SELECT f.file name, f.format, f.size, d.title, a.access level FROM
public.file f
            JOIN public.document d ON f.document id = d.document id JOIN public.access a
ON d.document id = a.document id
            WHERE a.access level LIKE :level AND f.size BETWEEN :min s AND :max s ORDER
BY f.size DESC )",
        soci::use(level pattern, "level"), soci::use(min size, "min s"),
soci::use(max size, "max s"));
    std::cout << "\n--- Search Results (Files by Access & Size) ---\n";
    std::cout << std::left</pre>
        << std::setw(30) << "File" << " | "
        << std::setw(50) << "Document" << " |
        << std::setw(10) << "Size(KB)" << " | "
        << std::setw(15) << "Access" << "\n";
    std::cout << string(114, '-') << "\n";
    for (const auto& r : rs) {
        std::cout << std::left</pre>
            << std::setw(30) << truncate(r.get<string>(0), 30) << " | "
            << std::setw(30) << truncate(r.get<string>(3), 50) << " | "
           << std::setw(10) << r.get<int>(2) << " | "
```

```
<< std::setw(15) << truncate(r.get<string>(4), 15) << "\n";
       count++;
    clock_t end = clock();
    if (count == 0) std::cout << "No results found.\n";</pre>
    double ms_double = (double) (end - start) * 1000.0 / CLOCKS_PER_SEC;
    return ms_double;
double Model::searchDocCountByEmployeeAndDate(const string& date start str, const string&
date end str) {
   checkDbConnection();
    std::tm date start = stringToTm(date start str);
    std::tm date end = stringToTm(date end str);
    int count = 0;
    clock t start = clock();
    soci::rowset<soci::row> rs = (sql.prepare <<</pre>
       R"( SELECT e.first name, e.last name, COUNT(d.document id) as doc count FROM
public.employee e
            JOIN public.document d ON e.employee id = d.employee id WHERE d.date created
BETWEEN :start AND :end
            GROUP BY e.employee id, e.first name, e.last name ORDER BY doc count DESC )",
        soci::use(date start, "start"), soci::use(date end, "end"));
    std::cout << "\n--- Search Results (Doc Count by Author & Date) ---\n";
    std::cout << std::left</pre>
        << std::setw(40) << "Author" << " | "
        << std::setw(15) << "Document Count" << "\n";
    std::cout << string(50, '-') << "\n";</pre>
    for (const auto& r : rs) {
        std::cout << std::left</pre>
            << std::setw(40) << truncate(r.get<string>(0) + " " + r.get<string>(1), 30)
<< " | "
            << std::setw(15) << r.get<long long>(2) << "\n";
       count++;
    clock t end = clock();
    if (count == 0) std::cout << "No results found.\n";</pre>
    double ms double = (double) (end - start) * 1000.0 / CLOCKS PER SEC;
    return ms double;
```

Контакти:

Penoзumopiй GIT: https://github.com/Pixe1Pa1/Databases course.git

Telegram: @justz egor